

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea *Regulamentului privind stabilirea metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță* a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Actul normativ de nivel primar care reglementează cadrul juridic în domeniul siguranței transportului feroviar, inclusiv sub aspectul metodelor de siguranță aplicabile pentru evaluarea nivelului de siguranță feroviară și a realizării obiectivelor de siguranță, este Codul transportului feroviar nr. 19/2022.

Potrivit art. 91 alin. (1) pct. 5) din Codul transportului feroviar nr. 19/2022, metodele de siguranță reprezintă norme care stabilesc modul în care se evaluează nivelul de siguranță feroviară, îndeplinirea obiectivelor de siguranță și conformitatea cu alte cerințe de siguranță feroviară, inclusiv prin aplicarea metodei de siguranță pentru evaluarea realizării obiectivelor de siguranță. Totodată, în conformitate cu art. 91 alin. (10) din Codul transportului feroviar, metodele de siguranță se aprobă de Guvern.

În acest context, proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea *Regulamentului privind stabilirea metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță este elaborat în temeiul art. 91 alin. (1) pct. 5) și alin. (10) din Codul transportului feroviar nr. 19/2022*, în vederea reglementării metodologiei aplicabile pentru calcularea, evaluarea și monitorizarea atingerii obiectivelor de siguranță în domeniul transportului feroviar.

Totodată, elaborarea proiectului se înscrie în procesul de armonizare a cadrului normativ național cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul siguranței feroviare și constituie o măsură de realizare a acțiunii nr. 102 din Anexa A „Transport feroviar”, Capitolul 14 „Politica de transport”, Clusterul 4 „Agenda verde și conectivitate sustenabilă” din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

Acțiunea menționată prevede alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul siguranței feroviare, inclusiv prin transpunerea actelor Uniunii Europene relevante. În acest sens, proiectul are drept sursă *Decizia Comisiei din 5 iunie 2009 privind adoptarea unei metode de siguranță comune pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, prevăzute la articolul 6 din Directiva 2004/49/CE a Parlamentului European și a Consiliu* iar aprobarea acestuia va contribui la consolidarea cadrului normativ național și la asigurarea unei aplicări uniforme a cerințelor privind evaluarea performanței de siguranță în domeniul feroviar.

2.2. Descrierea situației și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Necesitatea intervenției normative rezultă din faptul că, deși Codul transportului feroviar nr. 19/2022 instituie cadrul general privind siguranța feroviară și prevede existența obiectivelor de siguranță, cadrul normativ național nu conține, la această etapă, o reglementare detaliată care să stabilească metodologia de calculare, evaluare și monitorizare a atingerii acestor obiective. Or, în lipsa unui asemenea act normativ subordonat legii, dispozițiile legale primare nu pot fi aplicate în mod deplin, uniform și previzibil, întrucât nu sunt detaliate instrumentele tehnice și procedurale prin care autoritățile competente urmează să stabilească valorile naționale de referință, să determine obiectivele de siguranță și să evalueze anual atingerea acestora de către entitățile feroviare.

Lipsa unei asemenea metode generează riscul unor abordări neuniforme în procesul de supraveghere și evaluare a performanței de siguranță. În absența unor reguli clare privind sursele statistice utilizate, parametrii de măsurare, modul de calcul al valorilor de referință și etapele procedurale ale evaluării, aplicarea normelor de siguranță poate depinde excesiv de practică administrativă sau de interpretări izolate, ceea ce afectează previzibilitatea reglementării și coerența procesului decizional. În același timp, o asemenea lacună normativă reduce capacitatea autorităților de a interveni în mod fundamentat și proporțional atunci când sunt constatate degradări ale performanței de siguranță.

Adoptarea prezentului proiect este necesară pentru a institui un mecanism normativ clar și complet privind evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță în domeniul feroviar. Prin reglementarea expresă a metodei aplicabile, proiectul va permite stabilirea unor criterii unitare și obiective de apreciere a performanței de siguranță, bazate pe date statistice, indicatori măsurabili și proceduri prestabilite. În acest mod, actul normativ va contribui la creșterea transparenței și a predictibilității în activitatea de reglementare și supraveghere exercitată de autoritățile competente.

Prin instituirea unei evaluări anuale a atingerii obiectivelor de siguranță și prin clasificarea rezultatelor obținute, proiectul creează premisele identificării timpurii a riscurilor, ale prevenirii deteriorării performanței de siguranță și ale adoptării unor măsuri corective înainte de producerea unor consecințe grave. Astfel, actul instituie inclusiv o funcție practică de prevenire, monitorizare și gestionare a riscurilor în domeniul transportului feroviar.

Prin urmare, intervenția normativă este justificată atât de necesitatea executării obligațiilor asumate de Republica Moldova în procesul de armonizare cu legislația Uniunii Europene, cât și de necesitatea înlăturării unei lacune normative existente la nivel național, în vederea instituirii unui mecanism clar, unitar și funcțional de evaluare a siguranței feroviare. Adoptarea proiectului va contribui la sporirea clarității cadrului normativ și la consolidarea siguranței sistemului feroviar național.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul actului normativ are ca obiect aprobarea Regulamentului privind stabilirea metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță ale sistemului feroviar.

Proiectul actului normativ reglementează cadrul metodologic de evaluare a nivelului de siguranță al sistemului feroviar național, prin stabilirea modului de calcul al valorilor naționale de referință (VNR), determinarea obiectivelor de siguranță (OS) și evaluarea anuală a atingerii acestora, în baza unor indicatori și parametri de măsurare a riscului. În acest sens, sunt prevăzute sursele de date statistice utilizate, modalitatea de calcul al indicatorilor de siguranță, precum și procedurile de analiză și interpretare a rezultatelor obținute, inclusiv aplicarea unor criterii de toleranță și clasificarea performanței de siguranță.

Elementele de noutate ale proiectului constau în instituirea, pentru prima dată la nivel național, a unui cadru metodologic coerent de evaluare a atingerii obiectivelor de siguranță, precum și în introducerea unui set de definiții specifice necesare aplicării acestuia, inclusiv noțiunile de valoare națională de referință, categorie de risc, plan de ameliorare a siguranței și indicatorul FWSI. De asemenea, proiectul introduce instrumente statistice standardizate pentru evaluarea performanței de siguranță, precum și o procedură etapizată de analiză, însoțită de criterii clare de clasificare a rezultatelor și de mecanisme de reacție în cazul degradării performanței. Prin aceste reglementări se asigură crearea unui sistem coerent, predictibil și comparabil cu practicile Uniunii Europene în domeniul siguranței feroviare.”

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

<p>Opțiunile alternative nu au fost luate în considerare.</p> <p>Opțiunea menținerii cadrului normativ existent, fără adoptarea unui act normativ național de transpunere a Decizia Comisiei din 5 iunie 2009 privind adoptarea unei metode de siguranță comune pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, prevăzute la articolul 6 din Directiva 2004/49/CE a fost exclusă din start, întrucât în conformitate cu Acordul de Asociere RM - UE, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a adopta treptat legislația europeană, inclusiv reglementările ce vizează siguranța în transportul feroviar.</p>
<p>4. Analiza impactului de reglementare</p>
<p>4.1. Impactul asupra sectorului public</p>
<p>Proiectul are impact pozitiv asupra sectorului public prin consolidarea cadrului normativ și procedural în domeniul siguranței transportului feroviar, precum și prin clarificarea modului de exercitare a atribuțiilor autorităților competente.</p>
<p>4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</p>
<p>Implementarea proiectului nu necesită costuri financiare din bugetul de stat. Aplicarea prevederilor acestuia se va realiza în limita resurselor financiare și a capacităților instituționale existente ale autorității de siguranță.</p>
<p>4.3. Impactul asupra sectorului privat</p>
<p>Proiectul are impact pozitiv asupra sectorului privat așa cum stabilește cerințe procedurale și de conformare în vederea asigurării unui nivel adecvat de siguranță în domeniul transportului feroviar.</p>
<p>4.4. Impactul social</p>
<p>Proiectul are un impact social pozitiv prin consolidarea cadrului de siguranță în domeniul transportului feroviar și prin crearea premiselor pentru prevenirea riscurilor și reducerea accidentelor feroviare. Aplicarea unui mecanism de evaluare a atingerii obiectivelor de siguranță va contribui la sporirea protecției călătorilor, personalului feroviar și altor categorii de persoane expuse riscurilor specifice acestui domeniu.</p>
<p>4.5. Impactul asupra mediului</p>
<p>Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv semnificativ asupra mediului, deoarece implementarea regulilor de siguranță europene implică și reducerea emisiilor, riscului de scurgeri a substanțelor periculoase, etc.</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>
<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</p>
<p>Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de</p>

siguranță este elaborat în contextul alinierii Republicii Moldova la cerințele legislației Uniunii Europene în domeniul feroviar și transpune Decizia Comisiei din 5 iunie 2009 privind adoptarea unei metode de siguranță comune pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, prevăzute la articolul 6 din Directiva 2004/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului, CELEX: 32009D0460, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 150/11 din 13 iunie 2009.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță urmărește crearea cadrului juridic necesar pentru implementarea prevederilor Deciziei Comisiei din 5 iunie 2009 privind adoptarea unei metode de siguranță comune pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, prevăzute la articolul 6 din Directiva 2004/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

Proiectul constituie măsura normativă specifică prin care sunt stabilite reguli clare privind metodologia de calculare, evaluare și monitorizare a atingerii obiectivelor de siguranță în domeniul transportului feroviar, în vederea aplicării coerente a cadrului legal național și a alinierii acestuia la cerințele legislației Uniunii Europene.

Astfel, Regulamentul reprezintă instrumentul normativ necesar pentru punerea în aplicare a prevederilor Codului transportului feroviar nr. 19/2022 în partea ce ține de obiectivele de siguranță, prin stabilirea cerințelor detaliate referitoare la sursele statistice, parametrii de măsurare, metodologia de calcul a valorilor naționale de referință și a obiectivelor de siguranță, precum și procedura de evaluare a atingerii acestora, fără a fi necesară modificarea altor acte normative în vigoare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru respectarea principalelor etape ale legiferării stabilite la art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și în scopul asigurării transparenței conform cerințelor art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ este plasat și poate fi accesat pe portalul particip.gov.md.

Linkul la anunțul de inițiere: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16544.

Proiectul actului normativ va fi supus avizării și consultării publice conform cerințelor stabilite la art. 32 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, respectiv se va transmite următoarelor autorități publice centrale responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate:

<ul style="list-style-type: none"> -Ministerul Finanțelor; -Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; -Ministerul Muncii și Protecției Sociale; -Centrul de Armonizare a Legislației; -Agenția Proprietății Publice (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”); -Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi.
7. Concluziile expertizelor
<p>După definitivarea proiectului actului normativ potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația UE și rezultatelor consultărilor publice, proiectul va fi supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Rezultatele expertizelor menționate supra vor fi incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
<p>Implementarea proiectului nu necesită modificarea sau abrogarea altor acte normative în vigoare. Prin aprobarea prezentului act normativ, care stabilește metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță se realizează implementarea prevederilor Deciziei Comisiei din 5 iunie 2009 privind adoptarea unei metode de siguranță comune pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, prevăzute la articolul 6 din Directiva 2004/49/CE a Parlamentului European și a Consiliu.</p> <p>Nu sunt identificate, la această etapă, necesități suplimentare de elaborare a unor acte normative noi sau a unor planuri de acțiune specifice pentru implementare.</p>
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
<p>Implementarea prevederilor Regulamentului nu necesită adoptarea unor măsuri suplimentare. Aplicarea acestuia se va realiza în cadrul competențelor funcționale ale Agenției Feroviare și Î.S. “Calea Ferată din Moldova” în baza mecanismelor administrative existente.</p>

**Viceprim-ministru,
ministru**

Vladimir BOLEA